

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2016-03-07
Meddelad i
Linköping

Mål nr
8834-15

SÖKANDE

Tuna Förvaltning och Entreprenad AB, 556743-2520
Vägmästarvägen 1
635 02 Eskilstuna

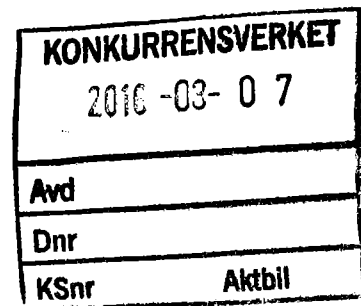
MOTPART

Eskilstuna Kommunfastigheter AB, 556499-5909
Box 5035
630 05 Eskilstuna

Ombud: Stadsjuristen Anders Skåål
631 86 Eskilstuna

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 239593

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 11 00 E-post: forvaltningsratten@linkoping.dom.se www.forvaltningsratten@linkoping.domstol.se	013-25 11 40	måndag – fredag 08:00-16:00

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Eskilstuna Kommunfastigheter AB (Kommunfastigheter) genomför upphandlingen KV Nithammaren 7, Eskilstuna Munktellarenan, ombyggnad (dnr 0052-15). Upphandlingen genomförs genom förenklat förfarande och tilldelningsgrunden är lägsta pris.

Genom beslut den 22 december 2015 tilldelades Fristadens Bygg AB (Fristaden) kontrakt. Av beslutet framgick att Tuna kvalificerats för utvärdering och rangordnats som det andra av två anbud.

Tuna ansökte om överprövning av upphandlingen.

Den 12 januari 2016 fattade Kommunfastigheter, under pågående överprövning, ett nytt tilldelningsbeslut, av vilket framgår att Tunas anbud har förkastats på grund av bristande uppfyllelse av ska-krav i förfrågningsunderlaget, och att Fristaden lämnat det enda kvalificerade anbudet och tilldelats avtalet.

Tuna har ändrat sin talan till att avse det nya tilldelningsbeslutet och yrkar att förvaltningsrätten i första hand beslutar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse har gjorts och i andra hand om att upphandlingen ska göras om.

Kommunfastigheter bestrider bifall till Tunas talan.

VAD PARTERNA HAR ANFÖRT

Tuna

Kommunfastigheter kallade Tuna till anbudsgenomgång den 21 december 2015. Vid anbudsgenomgången fick Tuna frågan om det fanns några oklarheter i förfrågningsunderlaget. Tuna påtalade att beskaffenheten på det befintliga bjälklaget inte fanns redovisad i förfrågningsunderlaget, varför det inte skulle gå att kalkylera omfattningen av redovisat arbete, materialåtgång m.m. avseende kolfiberförstärkning enligt 27.F i Rambeskrivning Bygg i förfrågningsunderlaget (rambeskrivningen). Av protokollet från anbudsgenomgången har Kommunfastigheter antecknat att förstärkning av betongbjälklag enligt 27.F inte ingår i Tunas anbud. Tuna har dock varken i sitt anbud eller under anbudsgenomgången uppgett att arbetet inte ska utföras, endast att omfattningen av arbetet var oklar. Protokollet delgavs inte Tuna vid mötet för möjlighet till justering. Protokollet redovisades först efter att Tuna begärt ut samtliga handlingar som avsåg anbudsutvärdering.

Kommunfastigheter

Allmänna bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads-, anläggnings och installationsarbeten (ABT 06) utgör en del av förfrågningsunderlaget (AFB.22). Det innebär i praktiken att beställaren ger uttryck för ett antal funktionskrav för vilka entreprenören svarar. Det krav som är föremål för överprövning är ett sådant funktionskrav som innebär att entreprenören är skyldig att vid anbudsgivningen ta höjd för den kravställda kolfiberförstärkningen. Det aktuella kravet är ett obligatoriskt krav i den mening som avses i LOU. Dimensioneringen av kolfiberförstärkningen är entreprenörens ansvar att projektera och utföra i den omfattning som krävs. Vid anbudsgenomgången den 21 december 2015 var Tuna tydliga med att förstärkning i enlighet med det obligatoriska kravet i avsnitt 27.F inte ingår i anbudet, var-

för det blir en tillkommande kostnad för Kommunfastigheter vid antagande av bolagets anbud. Vad Tuna anfört om att det i deras anbud saknas reservationer föranleder ingen annan bedömning från Kommunfastigheters sida när Tuna så tydligt vid anbudsgenomgången klargjort att det kravställda arbetet inte ingår i anbudet. Kommunfastigheter vitsordar att protokollet från anbudsgenomgången inte har sänts ut till Tuna för justering.

Avsnittet 27.F är enkelt och tydligt och kan knappast ha vållat sådana bekymmer att Tuna inte skulle ha kunnat lämna sitt mest konkurrenskraftiga anbud. Det kan inte vara unikt att det åligger entreprenören att kalkylera med omfattningen av arbetena i en totalentreprenad.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 16 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Av 1 kap. 9 § LOU framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska dessutom principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 27.F i Rambeskrivning bygg i förfrågningsunderlaget står följande.

Preliminär uppbyggnad av entresolbjälklag för Lokal 4002A och Passage 4002B framgår av K-ritn.

Slutlig utformning av entresolbjälklaget åvilar entreprenören. Bjälklagshöjden får dock inte ökas.

Befintligt betongbjälklag under Lokal 3002B och 3002C ska kolfiberförstärkas på undersidan, se K-ritn.

Slutlig dimensionering av förstärkningsåtgärden åvilar entreprenören.

Förstärkningen brandskyddas med inklädnad i brandklass R60.

Befintligt demonterbart undertak demonteras i erforderlig omfattning för förstärkningsåtgärden. Demonterat undertak återmonteras.

Förvaltningsrättens bedömning

Tuna har bl.a. gjort gällande att kravet i 27.F i rambeskrivningen angående kolfiberförstärkning av bjälklag har varit oklart. Förvaltningsrätten anser dock att kravet till sin utformning är klart och lättförståeligt och att det framgår tydligt att det ankommer på anbudsgivare att beräkna omfattningen av förstärkningsåtgärderna. Skäl att ingripa mot upphandlingen på denna grund föreligger alltså inte.

Kommunfastigheter har påstått att Tuna i samband med anbudsgenomgången uttalat att kolfiberförstärkning av bjälklag enligt 27.F i rambeskrivningen inte ingår i Tunas anbud. Tuna har dock angett att de aktuella förstärkningsarbetena ska utföras, att någon reservation inte har gjorts i anbudet och att det vid anbudsgenomgången endast uppgavs att omfattningen av arbetet är oklar.

Av Tunas anbud framgår visserligen inte att Tuna skulle ha reserverat sig mot kraven som uppställs i 27.F i rambeskrivningen. Tuna har emellertid i ansökan om överprövning uppgett att man vid anbudsgenomgången påtalat att det inte skulle gå att kalkylera omfattningen av redovisat arbete, materialåtgång m.m. avseende kolfiberförstärkningen, vilket bör kunna tolkas på så sätt att kostnaden för de aktuella förstärkningsarbetena inte ingick i den av Tuna lämnade anbudssumman. Med hänsyn härtill samt mot bakgrund av att Tuna inte påstått att dess anbudspris omfattar ifrågakvarande arbeten, an-

ser förvaltningsrätten att Tuna inte förmått visa att dess anbud omfattar förstärkningsarbeten i enlighet med det obligatoriska kravet i avsnitt 27.F. Vid sådant förhållande kan Kommunfastigheter inte anses ha förfarit felaktigt när man förkastat Tunas anbud på den grunden att Tuna inte uppfyllt aktuellt krav i förfrågningsunderlaget.

Tuna har invänt att man inte har fått justera protokollet från anbudsgenombgången. Detta måste förvisso anses utgöra en brist i handläggningen från Kommunfastigheters sida. Bristen är dock, särskilt med beaktande av de uppgifter Tuna själva har lämnat, inte sådan att den kan medföra att det blir aktuellt med ett ingripande mot upphandlingen enligt LOU.

Sammantaget föreligger således inte skäl att ingripa mot upphandlingen på de av Tuna angivna grunderna. Tunas ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU)

Sofia Blomkvist

Föredragande var Jonas Nilsson.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

